

ХОВУ-АКСЫНДА уруг бугурулуш аягылаа кинерини шийттирип чыгы келген. Бо чылын ону кунне номинизацияга дужаантар арга, куралдарлар бисте бар. Ол дугайын чоотча чаа болган партия-ажыл-агый активини куралыга чыгаалаш болгай. Бо чугула туудуга куш-ажылдык шапкын чорун турарып эрткеп чылдык түндүккө көркөкөп. Ажылдаа кирген уруг комплекстерни тус-тустан санавайы, нинти план кууседезини чуратайларын адал болур.

1968 чылда Хову-Аксини туудугулар туудуг-монтаж аягылаа планни 120 хуу, оң иштиде боттарынык күжү-бизе кылдыр ажалдарын планни 116,3 хуу боттадырганнар. Капитал салымшкыны шийттирип алыр планни кууседези оң мурунда чылда турганымдан 20 хуу өскөн. Беш чылдык туудуга чедип алыр планни куш-ажылдык темпни кошкатып, шийттирип чылдык планни кууседези бугу объекттерин ажалдаа айттырдык куусаазында кинерини туудугуларын кол сорулаа болур. Комбинатта партия, комсомол органдарына туудугуларын ортузунга социалистик чарыкты улам кал-

бартип, ажалга саат ужураштырып турар четтестер-биле шийтгы демиседди чоруду ужураштар.

Туудугу шугуудуларын саат ужураштырып турар четтестер бар. Ажылчынар-нын куш-ажылдык органдарына шийтгы

ШИИТПИРЛИГ ЧЫЛ

ан керээзи. Чижээлээрге, шукатурилар 8 шакта ажалга кюрер, нинчаага бетон болгаж өскө-даа туудуг материалдарын заводтан 9 шакта оорутуп эгелээр азы авто-транспортту баш удур эки дугуржуу ала-баанымдан кайы бир бригадын ажал-чынына анал туруп бээр таварылгалар хой. Оң уламшын артык шугулаа укер, харымалар ажалдарын бот-боттарыне чуу кагыж чорук бистини нинти ажалымыска моондакты таварыштырып турар. Ындыг чорукту болдурбаа дээр партиянык талаанын эээн кемчелери-ни ап эгелээр. Чуну-даа мурунда кижилер-биле ажалды, алаңгыя ортумак энепо-

нун удуртукчу ажалдакчылары-биле ажалды күштедирген, ажалчы, бригадир, мастер, участок начальниги бурузун бот-харымсалгазын бедиринче кичээнгейн улаандырган.

Чылдагаан чок черге ажалга үнмөс, прогудулар чамдык кижилер-биле демисе-

ажалыга хевээр артып турарлар. Кижилер-биле ажалды экижидеринде чедип алыр планни бот арганы моон сонгаар улам сайыраңгайыдыр бис.

Комбинаттык кол тууду-биле чергелештир туртталга бажынырынык туудуу кал-бартыры 1969 чылдык планни кууседези 500 одуттук куудуга бажынык бол-гаш хой-интини албан чердеринде өскө-даа туудугуларын кылдыр. Ынчангап тур-талга туудуула хой күш моондоттирген. Туудуг бригадаларын аразына чарыкты калбартып, оң түндүккө чогур үзүндө үндүреринче болгаж мурнакчыларын дуржулаазын негедеринче кичээнгей салыр керек. Бригадаларын алган хүлээ-гелерин оларын ажалдап турар черле-ринде чараштыр бижээп, аскан. Туудуг материалдары-биле хандырылганы экижип-тес. Ынчангап алыр планни хүлээгелерин кууседези бригада бурузун калчар ажалдаанымдан хамаарып.

Комбинатты ажалдаа кинер төлөөдө, 4, 3 млн. ажыг рублдан туудуг-монтаж ажалдарын кылдыр ужураштар.

В. САГДЫ.
«Тыва кобальт» туудуг эргелешинде партиянык инструктору.

Бистиң кандидатымыс

Хову-Аксинда улеттур бугурулуш комбинатынын ажал-чынынын коллективни суур Советинге депутаттык канди-датыга анык чазанынчы Григорий Овнуу бир үп-биле деп-шиткенер.

Они анык киж, мичалажок оң бугурулуш стажы улуг. 9 классты доосап, комбинатта чазанык келген баштайгы хүнүн ол утпаан. Хоочун ажалчынынын дузазы-биле чазанынчынын нарын мергежилни өөренип, мурнак-чыларын бирээниге санады берген. Беш чыл артекенде шериг албанын эрттирип чорупкан. Ону үлөп тура, Төрөн чур-тууга эки бараан болурун, чедип келгеш биске катап ажал-дарын эш-өөрү анаа чагып турган.

Эрткен чылын эш Ови шериг албанындал халажып кел-ген, эрги коллективинге ажалды берген. Оон эрткен күш-ажылчы оруун, амдыралын доңгулаага ылыг. Биче сет-килдиг, каныг-даа ажалды дидими-биле сегирин алыр аны-ак салгалчыстыг дуржулаагы ажалын апарганын, шил-тин алган мергежилниг бедирининге бистер чоргаарларын бис.

— Мян ала-өгбелерим бо черге чурттап чораяннар. Атам Мөнгүн-оол Тадар-оолович пенсияла-даа болза, Хову-Аксин-нык туудуу эгелээринде бээр бо хүннерге чедип ында ажалдап турар. Бескен черимге улуг бугурулуш ажалчынынын, оон чоңунун ажалын аны болганына өөрүп чоругу мен-деп, Ови чамдыкта биске хөөргөлээр.

Чаз мергежилди азы техниканы шийттирип алырны Гри-горий чүткүлдү киж. Чазынр пехте тургускан бугу ста-ноктарын кайзыгында-даа ол ажалдап билер. Оон мышка мурнакчыларын ачында бистин пегивис бугурулуш пла-нын үргүлчү ажыг кууседеп, улуг туудуу ылыштан кылган туудуг материалдары-биле үзүктөл чок хандырып келген.

Григорий Мөнгүн-ооловични келер үлөгү планни улуг. «Тыва кобальт» комбинат ажалдаа кирерге алаа ажалда-рыны баш уур белектер берген. Электриник мергежилни чедип алыр дээр профтехучилище өөренип турар.

Ажылчынынын оруун истөн анык тыва бол комму-низмин материал-техниктиг базанын тургузарына төлөп-тиг салымшкынын кинер дээринге бугурулуш улуг.

М. ОАДЕЕВ,
чазанынчы.

Темпини кошкатпас дээш

ТЫВАНЫК УЛУГ БУДУРУЛГЕЛЕРИНИК бирээзи, төөгү-лүг беш чыл планнида алаттырган туудуг—кобальт ком-бинатын ажалдаа кинер хуусаазы хүн келген туудуу чоош-улап орат. Ону бо чылын бурун доозуп, ажалдаа кинер-ни «Тыва кобальт» туудуг эргелешинде бугу ажалчынынын хүндүлүг хүлээлгеси болур.

Ылангыя № 2 бистин туудуг участогувустун мурунда улуг сорула салдырган. Комбинаттык кол корпузун болгаж турнутурулга салбырын туудуу доозарын биске хүлээлгеген. Тус-тус керээлиг организациалар-биле кады арктан хуусаада кылдыр ажалдарын дугурушкан болгаж оларын ажалдаа кинер хуусаазын айткан графити тургускан бис. Чижээ-лээрге, гидрометаллургия пегини автоклав салбырын май 1-ге чедип ажалчыны комиссионын дужаар. Графити айт-тырган хуусааны сагыр дээр бугу кемчелерини алыр ужу-луг бис. Чу дээрге бистин собустан шеверлекчилер, мон-тажниктер, электрликтер болгаж өскө мергежилни ажалчы-нары чоруп орат болгай. Ынчангап чус-чус киж ажалдап турар улуг туудугу кайы бир участогунга хожааажыкын өс-келерин ажалдаа саат ужураштырып, кединде бугурулу-ш ажалдаа кинер хуусаазын сонгаарлаа бээр.

Гидрометаллургия салбырына удавас шеверде ажалдары өгелээр, алаа дүрген чылыгы кинер дээр бистин туудугу-

ларымыс шугуру ажалдап турарлар. Ылангыя «Восток-сатехмонтаж», «Сибирь промвентиляция» организациалары-нын ажалчынынын гидрометаллургия салбырын шеверлекчи-лерге дужаар дээр кызымаккай ажалдап турар.

Комбинатта туудуг ажалдары хүн келген туудуу улам кал-барып орат. Эрткен декабрь, январь айларда бистин участо-гувуска 90—100 киж ажалдап турган болза, бо хүннерге оларын санын 170 кижиди негетини келген.

Боттарына алган бедиткен хүлээлгелерин ай, квартал са-нында эки кууседеп турар бригадалар бисте хой. Маңа ха-маарыштыр Иргит Мөңгөге удурушкан бригадын кижигүне-рин чугаалап болур. Айнык бугурулуш планын үргүлчү ажыг кууседеп оларга чаңчыл болган. Бо бригадала 13 киж бар. Сан талазын бээр өвөөш-даа болза бригада кижигүнери бед-ик хүлээлгени бо чылын алган. Июнь айга чедип турну-турулга салбырынни нинти туудуу доозарын кал хүлээлгеген. Ол дээрге бугурулуш планын бугурун олар катат бот-таандыры-дыр. Гидрометаллургия салбырында ажалдап тур-ар эштер Ровенскийнин болгаж Хисматуллинни бригадала-рынын ажалчынынын база-ла күженишкенин ажалдап турар. КИП болгаж автоматика салбырында эш Полякка удурушкан бригадын кижигүнери графити мурунда ажал-дап турар.

План куусеттинер

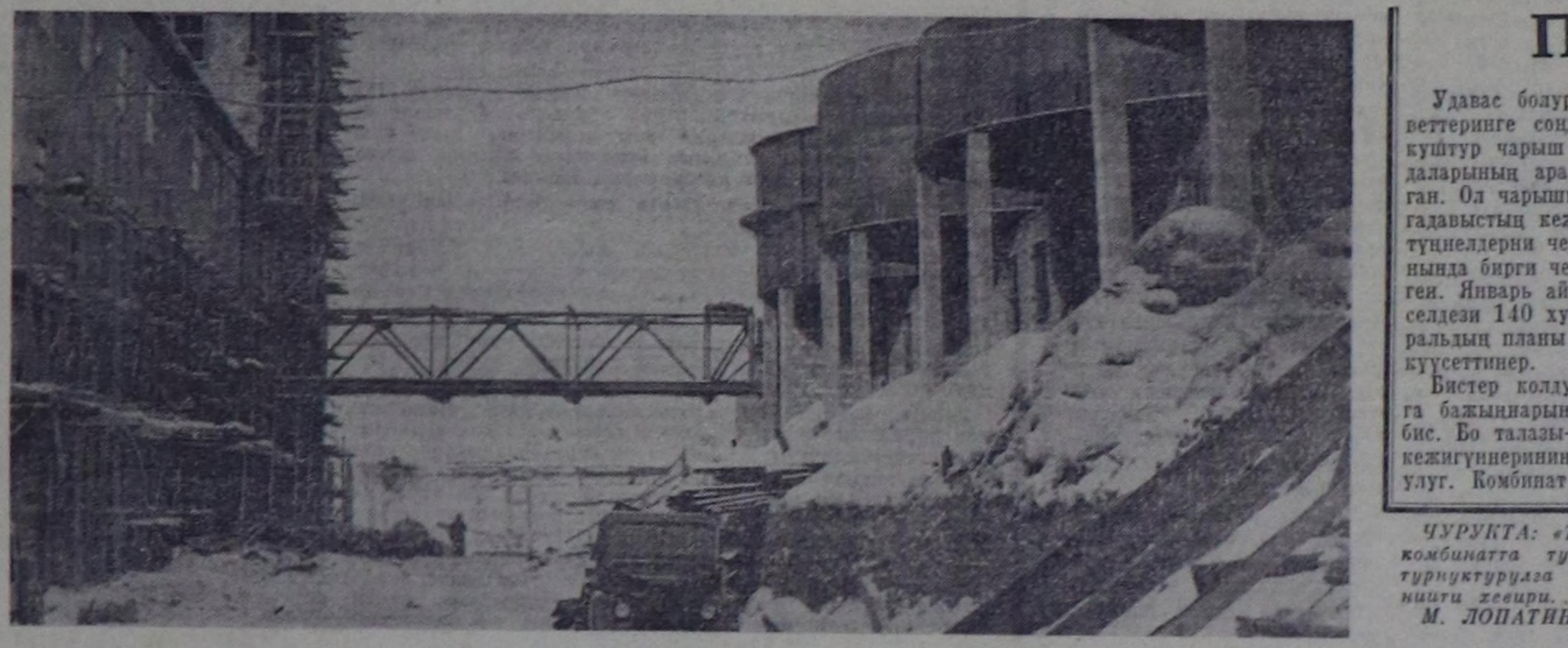
Удавас болур чер-чер Со-веттеринге сонгудаларга ут-куштыр чарыш туудуг брига-даларын аразында калбар-ган. Ол чарыкка бистин бри-гадалык кижигүнери эки түндүккө чедип ап, ай са-нында бирги чери ээлеп кел-ген. Январ айда план куу-селеди 140 хуу болган. Фе-ральдык планы оон кууду өсө-күсөттинер.

Бистер колдуунда чуртта-ла бажынырын туудуу келген бис. Бо талазы-биле брига-да кижигүнерини мергежилни улуг. Комбинат туудуу эге-

дээр чымыстан бээр бугу-рулуш планын үргүлчү ажыг кууседеп келдире. Бо чы-лын кылдыр ажалчынынын хемчээли улуг. Тодаргайлаа-га, обьективне, спортзал, культура бажыны болгаж өс-кө-даа улуг туудугуларын ажал-даа кинер бис. Ои дөрт кижигини бирээниге олаш-тыр ажалдап кымышын эрткен чылда турганындал 160—180 хуу чедир өсөр.

Хүлээлге улуг-даа болза ону кууседеп болур арга бис-те бар. Бригадын мурнак-чы туудугулар эштер Д. До-лай, М. Килин, А. Күжүгет болгаж оон-даа өскөлөр хүн-нүч нормазын ийи катап ажыг кууседеп турарлар.

А. ГЛУХОВ,
бригадир.

План куусеттинер

Удавас болур чер-чер Со-веттеринге сонгудаларга ут-куштыр чарыш туудуг брига-даларын аразында калбар-ган. Ол чарыкка бистин бри-гадалык кижигүнери эки түндүккө чедип ап, ай са-нында бирги чери ээлеп кел-ген. Январ айда план куу-селеди 140 хуу болган. Фе-ральдык планы оон кууду өсө-күсөттинер.

Бистер колдуунда чуртта-ла бажынырын туудуу келген бис. Бо талазы-биле брига-да кижигүнерини мергежилни улуг. Комбинат туудуу эге-

дээр чымыстан бээр бугу-рулуш планын үргүлчү ажыг кууседеп келдире. Бо чы-лын кылдыр ажалчынынын хемчээли улуг. Тодаргайлаа-га, обьективне, спортзал, культура бажыны болгаж өс-кө-даа улуг туудугуларын ажал-даа кинер бис. Ои дөрт кижигини бирээниге олаш-тыр ажалдап кымышын эрткен чылда турганындал 160—180 хуу чедир өсөр.

Хүлээлге улуг-даа болза ону кууседеп болур арга бис-те бар. Бригадын мурнак-чы туудугулар эштер Д. До-лай, М. Килин, А. Күжүгет болгаж оон-даа өскөлөр хүн-нүч нормазын ийи катап ажыг кууседеп турарлар.

А. ГЛУХОВ,
бригадир.

СЭТА-нын медеглели

Соолгу хүннерде израиль дайымаарактар кожамы араб күрүмдерге удуу чаа агрес-си үлгүлешкенин каш удаа үлгүлөгөн.

Февраль 24-те израиль ужу-рчу Сириянык агаар делег-миче шугуу кирген болга-ж Дамасктын чоңунда турттакчыг черлерин бом-балаап, Бамскагыркан бол-гаш өлүктөшкө бар, матери-ал талазы-биле улуг когарал-ды чедирген. Израиль само-леттар болгаж бронетранспор-терлар Ыркын далайын муруну талазында районда турар кордаа шериглерге хал-даа; израиль шериглер Суец каналын районун артыла-ры-биле боолаап. Израиль-дин албан кижилери араб чурттарга удуу, оң иштиде Ливанга болгаж Иракка удуу чаа дайын үлгүлешкенин-биле кижимын ажалы-биле кылып турар.

Тель-Авивтин чазак бөлүк-тери бугу-интинин буруу ша-ымшкынын делегейге боа-дуртаны, Израильдин бужар өлчүк-чөөлөңг үлгүлеш-кенин эжелеткен араб де-вискээрлерде улусчу уду-рушкынынын өскөн-биле холбаштыр араб чурттарга удуу «мөңүнүн» дериин үлгү-лешкенин чорудары эрге-жек чугула дээр хооюн чылдактар-биле бадтынаарын орадажып турар. Оон-биле кады олар чоотча чаа Ливан-да Бейрут аэродромче дээр-бичи бугу-биле халдаанын ма-ктанып турарлар, КНО-нун Аймыл чок чорук Човуле-ли оо араатангы халдаашкы-ны чангыс үп-биле буруу шапкан болгаж ындыг аны-зыг үлгүлешкенин кал-таштан таварылгада чогур-хемчелерин алыр алаарын

Шийтпирилг удуруланышкын

сежиря черле үндезининг, чөптүг деп чүвени ол поли-тиктөр утпаа чогур. Эжелет-кен араб девискээрлерге из-раиль шериглер үр турган ту-дум-на, арабтарын эжелек-челерге удуу хостакын деия-сел баа улам күштелер бол-гаш калбарар. Чугаалажыш-кынар кымырынга белек бис деп амыластан алгаш, узам-дыг дариин чорударыне чүткүлүп салып турар са-рымз чок политиктер ону ут-паа чогур.

Совет Эвилелин 1967 чылдык ноябрь 22-де Аймыл чок чо-рук Човулелинин үндүргөн шийтирини эаугаар Чооку Чоон чүкө хамаарыштыр чо-гумчалыг кылдыр политиктиг шийтир үндүрерин сонгаар-латпай, тайбын арга-биле чед-ип алыр дээр чангыш чок туржун турар. Чооку Чоон чүкүтүрүлгө болгаж чогумчалык дариин болгаж уаустар дайымаарак күштерин күчүлө, дорамча-лаалдын хостуг, бижыг, чөптү тайбын байдалга чурттап болур арганы ам черле алган турар ужураштар.

ХАНОЙГА МИТИНГ

ХАНОЙ. (СЭТА). Вьетнам-совет митингдин байыраал-дыг митингдин Ханойну хояар тастыгына болган. Вьетнамын Ажылчы анык-тар эвилелин ТК ВЛКСМ-ни Вьетнам Демократтыг Республикада чоруп турар төлөөлөрине алдыр кылдыр ол митингтин организастаан.

Чылдагыларын мурунча чүе чугаалап турган, Вьет-намын Ажылчы аныктар эвилелин ТК-нын бирги секретары Бу Куанг Вьет-намын Ажылчы аныктар эвилелин биле ВЛКСМ-нин аразында, ийи чурттуг анык салгалдарын арга-сында пайыраал болгаж сы-рым каттыжышкын мөңгө болгаж бузуулаа болур дээр-генне бижыг бугурулуш дээр-гейлаа.

Митингдин киржикчилери ВЛКСМ ТК-нын бирги сек-ретары Е. Тяжелыковту чуга-азын сорук киржикчи-биле уткан. ВДР-ге келгеш деп төлөөлөр чазаны дээр Вьетнамын Ажылчы анык-тарын эвилелин ТК-га ооруп четтиренишкенин ол илгерилеп, чуртка аны-чорунун дугайында ажалда-рыны, «ВЛКСМ-ни 50 чымы-лык болгаж аныктарын коммунист кижизилегенин сорулгаларын дугайын» дээр СЭК ТК-нын донданын-га дүшүрт Ленинни комсо-молдун шийттирип турар сорулгаларын чугаалаа.

Дүрүм чок шийтпир

НЬО-ВОРК. (СЭТА). Бол-гариянык болгаж Белорус-ССР-ни КНО-да доктааал төлөөлөрлик КНО Ассам-блеяны XXIII сессиянын даргазына чагаа чорудуп, КНО-нун хогжудалашкын ийи-ги он чылын эрттирер тала-зы-биле белеткеп Коммуни-стик ажалдаа кинеринде ойталаан дугайын алаа дыч-наткан. Оон мурунда Со-вет Эвилелин болгаж Поль-шанын доктааал төлөөлө-члери ындыг чагаалары Ассамблеяны даргазына ба-за чоруткан. КНО-нун кеңи-гүп өсөс ГФР-ни белеткеп комитетини составыга дү-рүм чок бугу-биле кирген ужуруда болук социалистик чурттар ындыг шийттирип хүлээп алган.

Чоотка чаа ол комитет-тин баштайгы хуралы болган. Алаа ССР-ни, Польшаны, Болгарияны, Белорус-ССР-ни болгаж Румынияны тө-лөөлөчлери олургушаан.

Өөренир эргени — бүгүдөгө

НЬО-ВОРК. (СЭТА). КНО-нун Социал хогжуде комсо-лини совет төлөөлөрүн «Өөренир» талазы-биле деп-шлөгө дугайында килерген резолюцияны чангыс үп-би-ле хүлээп алган. Бугу-интиг мына-ла болгаж халас эге

Габоннуң чазан эде организастаан

ЯНДЕ. (СЭТА). Габон Республиканык президентиз Альбер-Бернар Бонго боду-нун чазан эде организаста-тап дугайын чарлаан.

Либереянык радиоуунун донданын-биле алырга, эде организастаашкынын кол-дуунда чазан министрлерин таарыштыр солустуулары-биле чоруткан. Оон аңгыда чазактын составыга үш шер-иг офицерлерин статс — секретарьлар кылдыр кир-ген, олар иштики черектер-ни, көдө районнарда хой-инти ажалдарын болгаж калдык намгалаанын айт-тыгарын харымалар.

